

ชื่อเรื่อง	รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับครูโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์ราษฎร์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
ผู้รายงาน	ศิริวรรณ อรุณปรีย์
ปีที่จัดทำ	2563-2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับครูโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์ราษฎร์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยดำเนินการวิจัยและพัฒนา 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน โดย 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาปัญหาและความต้องการจำเป็นโดยประเด็นสนทนากลุ่มครูโรงเรียนบ้านสันโค้ง (เชิงราษฎร์ราษฎร์ราษฎร์) จำนวน 14 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้าฝ่ายงานวิชาการ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 3) สัมภาษณ์ครูต้นแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน จำนวน 10 คน และ 4) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย และศึกษานิเทศก์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ขั้นตอนที่ 2 สร้างรูปแบบ โดยการยกร่างรูปแบบ จากนั้นตรวจสอบความเหมาะสมรูปแบบและคู่มือรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน โดยการใช้การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญและแบบตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือรูปแบบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบ โดยนำรูปแบบไปปฏิบัติจริงในปีการศึกษา 2564 กับครู จำนวน 42 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากครูอาสาสมัครจาก 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยใช้วิธีการแสดงผลกราฟแผนภูมิ และสรุปข้อมูล ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบ โดยครู จำนวน 42 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากครูอาสาสมัครจาก 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบประเมิน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า สภาพปัญหา คือ ครูขาดความเข้าใจเรื่องการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ระยะเวลาในการจัดประสบการณ์ การร่วมกิจกรรมการเรียนรู้บางกิจกรรมใช้เวลานานทำให้การจัดกิจกรรมไม่ต่อเนื่อง ความกดดันและจุดเน้นเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นเฉพาะของครูแต่ละท่านแต่ละวิชา ความต้องการจำเป็น คือ พัฒนาครูให้มีความรู้

เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การวางแผนและออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย และแนวทางการเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ได้แก่ กำหนดเป็นนโยบายและเป้าหมายความสำเร็จ มุ่งเน้นให้ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นลงมือปฏิบัติ ปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้จริงตามความสามารถและมีศักยภาพ จัดกิจกรรมแสดงผลงานของนักเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเกิดแรงบันดาลใจในการทำโครงงานใหม่ๆ ในอนาคต ตรวจสอบประเมินผลโดยใช้กระบวนการนิเทศภายในของโรงเรียน และใช้กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสะท้อนผลการดำเนินการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน

2. รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับครูโรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงรายจตุรราชูราษฎร์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) การวัดและประเมินผล และ 6) ปัจจัยความสำเร็จ และกระบวนการของรูปแบบ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 การเตรียมความพร้อมของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Preparation) ขั้นที่ 2 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Planning) ขั้นที่ 3 การจัดการเรียนการสอนและการสังเกตชั้นเรียน (Teaching and Observation) ขั้นที่ 4 การสะท้อนผลร่วมกัน (Reflection) ขั้นที่ 5 การเผยแพร่และขยายผล (Expanded Learning outcomes) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับครูโรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงรายจตุรราชูราษฎร์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 พบว่า ความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานของครูโรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงรายจตุรราชูราษฎร์) โดยรวม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 พบว่า ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 อยู่ในระดับที่ครูสามารถปฏิบัติได้เมื่อได้รับคำแนะนำ ส่วนในครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 อยู่ในระดับที่ครูสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 พบว่า ครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 อยู่ในระดับที่ครูสามารถปฏิบัติได้ด้วย และครั้งที่ 4 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานอยู่ในระดับที่สามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นได้ เมื่อเปรียบเทียบความสามารถการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 พบว่า ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานเพิ่มมากขึ้น

4. ผลประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้ โดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับครูโรงเรียนบ้านสันโค้ง(เชิงรายจตุรราชูราษฎร์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู พบว่า โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยนำเข้า ตามลำดับ